



# מכבייה אחת - לעם אחד





## לרכזות החברתיות ולצוותי החינוך,

המכבייה, אירוע הספורט היהודי הגדול ביותר בעולם, מתקיימת בישראל מדי ארבע שנים. אירוע המכבייה משמש מפגש ייחודי שבו מתחרים ספורטאים יהודים מרחבי העולם, והוא מקדם את ערכי האחדות, אהבת הארץ, הציונות והמצוינות הספורטיבית.

האירוע מחבר בין הקהילות היהודיות בארץ לקהילות היהודיות בעולם ומחזק את תחושת השייכות הלאומית והזהות היהודית.

הערכה שלפניכם כוללת הצעות ללמידה חברתית ערכית במסגרת שיעורי חינוך – מפתח ה"ב בחיבור לערכי המכבייה. הצעות אלה מתמקדות בהיבטים ערכיים, חווייתיים וחינוכיים הקשורים לזהות אישית וקהילתית, סולידריות והקשר בין העם היהודי בארץ לעם היהודי בתפוצות.

### נושאים מרכזיים:

**מעגלי זהות** – חקירה וחיזוק הקשר בין הזהות האישית, הקהילתית והיהודית, בחיבור לערכי המכבייה.  
**גשרים בין קהילות** – תכנון פרויקטים משותפים המחברים את תלמידי בית הספר עם קהילות יהודיות בתפוצות, תוך עידוד דיאלוג ושיתוף פעולה.

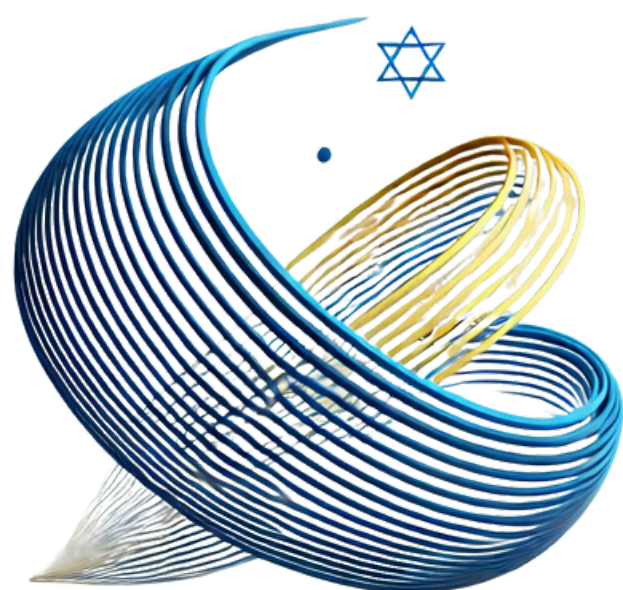
**הכי בבית בעולם** – יצירת תוצרים יצירתיים כמו כרזות וסרטונים המביעים את ערכי המכבייה.

### דגשים בהוראת הנושא:

**הנגשת התכנים:** יש להתאים את התכנים והפעילויות לגיל התלמידים.

**למידה חווייתית פעלתנית:** חשוב לעודד שיתוף אישי ועבודה בצוות בשילוב יצירה ומשחק.

**רלוונטיות ומשמעות:** חשוב ליצור זיקות וקשרים בין התכנים המרכזיים לחיי היום-יום של התלמידים, כך שהקשר למכבייה ולעם היהודי יהיה רלוונטי ואקטואלי.



# תוכן העניינים:

## סרטון פתיחה

סרטון "יהדות השרירים" ושיח בעקבותיו

## מעגלי זהות - לכיתות ה-1

שיח על זהות בחיבור לערכי המכבייה

## גשרים בין קהילות - לכיתות ה-1

היכרות עם קהילות יהודיות בעולם שמשותפות במכבייה ותכנון פעילות ליצירת קשר  
וחיבור

## הכי בבית בעולם - לכיתות ג-ד

שיח על מטרות המכבייה וערכיה ויצירת כרזה או סרטון תדמית לאירוע המכבייה

## שיחות גשר - לכיתות ה-1

דיון על משמעות הקשר עם התפוצות







# יהדות השרירים

## צפו בסרטון המצורף וענו על השאלות.

ניתן לענות עליהם בדיון כיתתי או בקבוצות.

- מדוע הקימו את מועדון הספורט היהודי הראשון? איך לדעתכם הרגישו היהודים כשמנעו מהם להשתתף בספורט בגלל מוצאם?
- הסרטון מספר על אלפרד נקש שהספורט עזר לו להמשיך גם בזמנים קשים. איך ספורט או פעילות אחרת יכולים לעזור לנו להתמודד עם קשיים?
- המכבייה מאחדת ספורטאים יהודים מכל העולם. מדוע לדעתכם חשוב להרגיש חלק מקבוצה? איך זה יכול לעזור לנו?
- יוסף יקותיאליו לא ויתר על החלום שלו להקים את המכבייה. האם יש לכם חלום שאתם רוצים להגשים? מה יכול לעזור לכם לא לוותר עליו?
- ספורטאי המכבייה מתאמנים שנים בשביל רגע אחד של הצלחה. איך לדעתכם אפשר להישאר מחויבים למשהו לאורך זמן גם כשזה קשה?
- בספורט יש ניצחונות והפסדים. איך לדעתכם אפשר להתמודד עם הפסד בלי להתייאש?
- המכבייה מחברת בין יהודים מכל העולם. מתי אתם הרגשתם חלק ממשהו גדול? (קבוצה, אירוע או מטרה משותפת)







# מעגלי זהות

לכיתות ה-10

## מטרת הפעילות:

שיח על זהות בחיבור לערכי המכבייה.

## מהלך הפעילות:

שלב א - פעילות קבוצתית:

לרשות כל קבוצה כרטיס "מעגלי זהות" וכרטיסי ערכים (נספח 1).

המשימה: מקמו את הערכים במעגלי הזהות השונים (אפשר למקם כל ערך במספר מעגלים).

דיון בקבוצה:

- איך החלטתם באיזה מעגל למקם כל ערך?
- אילו ערכים מתאימים למספר מעגלים? הסבירו.



# מעגלי זהות - המשך

שלב ב - דיון במליאה:

1. שיתוף - כל קבוצה מציגה את תוצרי הפעילות.
2. קריאת מידע על המכבייה ([נספח 2](#)).

נקודות לדיון:

- איזה מידע על המכבייה מעניין אתכם במיוחד?
- כיצד המכבייה מחזקת את הקשר בין העם היהודי ליהודי התפוצות?
- כיצד המכבייה מחזקת את החיבור לארץ ישראל?
- מהם ערכי המכבייה?
- כיצד לדעתכם מרגישים ספורטאים יהודיים שמשתתפים במכבייה? מדוע?
- המכבייה היא אירוע ספורטיבי המחבר בין קהילות יהודיות. ציינו אירועים נוספים שיוצרים זיקה בין העם היהודי בארץ ובתפוצות (ניתן להתייחס לימי ציון בלוח השנה, לחגים, לטקסים וכולי).
- כיצד הדברים עליהם שוחחתם קשורים למעגלי הזהות?

שלב ג - יצירה:

- צרו סמל למכבייה. שלבו בסמל את הערכים והמסרים עליהם שוחחתם. הציגו את התוצרים במרחבי בית הספר.



# גשרים בין קהילות לכיתות ה-ו

## מטרת הפעילות:

היכרות עם קהילות יהודיות בעולם שמשתתפות במכבייה ותכנון פעילות ליצירת קשר וחיבור.

## מהלך הפעילות:

שלב א - פעילות קבוצתית:

כל קבוצה בוחרת ארץ שמשתתפת במכבייה (הרשימה מתפרסמת בעמוד המשלחות באתר המכבייה), מאתרת מידע רלוונטי על הקהילות היהודיות באותה ארץ ומשלימה את הכרטיס "קהילה במכבייה" (נספח 3).  
**עולים בכיתה:** בררו מהי ארץ המוצא של העולים בכיתה. אם היא משתתפת במכבייה השלימו לגביה את הכרטיס "קהילה במכבייה".

שלב ב - דיון במליאה:

כל קבוצה מציגה את תוצרי הפעילות.

נקודות לדיון:

- אילו דברים חדשים למדתם על קהילות יהודיות בעולם? מה עניין אתכם במיוחד?
- מה למדתם על השתתפות הקהילות במכבייה?
- האם מצאתם דברים דומים ושונים בין הקהילות? מהם?
- **עולים בכיתה:** שתפו במשהו המאפיין את הקהילה ממנה הגעתם.





# גשרים בין קהילות - המשך

שלב ג – תכנון פעילות "גשר לקשר":

נקודות לדיון:

- למה לדעתכם חשוב לשמור על קשר בין יהודי ישראל ליהודי התפוצות?
- האם תרצו ליצור קשר עם אחת או יותר מהקהילות עליה למדתם?
- מה אתם רוצים שיקרה במפגשים?
- מה מעניין אתכם לדעת על הקהילה?
- האם וכיצד יכולה הטכנולוגיה לסייע בחיזוק הקשר בין קהילות יהודיות בעולם?
- **עולים בכיתה:** מה ידעתם על ישראל לפני שעליתם? מי סיפר לכם? מה חשבתם?

## דרכים ליצירת קשר עם בתי ספר בתפוצות:

- "ברית ערים תאומות" – העירייה / מועצה מקומית
- [הרשת העולמית של בתי הספר התאומים](#) | [הסוכנות היהודית לארץ ישראל](#)
- ישראלים שעברו לגור בחו"ל וילדיהם לומדים בבתי ספר יסודיים
- [חב"ד - חב"ד](#) | [בתי חב"ד בעולם](#)

תכננו פעילות משותפת בין הכיתה שלכם או קהילת בית הספר לבין הקהילה עליה למדתם.

פעילויות לדוגמה:

ציון חגים משותפים באופן מקוון (הדלקת נרות חנוכה, שליחת איגרות ברכה, חידונים בנושאים שונים, שירה משותפת, תחרות תחפושות, פעילות בסימן ליל הסדר וכולי).  
צילום סרטונים על בתי הספר/הקהילות שיוצגו במפגש מקוון.



# הכי בבית בעולם

לכיתות ג-ד

## מטרת הפעילות:

שיח על מטרות המכבייה וערכיה ויצירת כרזה או סרטון תדמית לאירוע המכבייה.

## מהלך הפעילות:

שלב א - במליאה:

קריאת קטעי מידע על המכבייה (נספח 4) ועל הערכים המרכזיים שהיא מייצגת.  
נקודות לדיון:

- מה למדתם על המכבייה לפי קטעי המידע?
- כיצד המכבייה מחברת בין היהודים בארץ ובעולם?
- מדוע לדעתכם חשוב לחבר בין היהודים בארץ ליהודי העולם?
- למה לדעתכם תורמת תחרות ספורטיבית?

שלב ב - פעילות קבוצתית:

כל קבוצה בוחרת שניים מערכי המכבייה (נספח 5 - כרטיסי ערכים) ויוצרת כרזה או סרטון שמשגררים ערכים אלה ומעודדים ספורטאים יהודים להשתתף במכבייה.

שלב ג - במליאה:

כל קבוצה מציגה את תוצרי הפעילות.

התכוננו להציג את התוצרים במרחבי בית הספר ולכיתות שונות.



2025

# שיחות גשר

לכיתות ה-ו

## מטרת הפעילות:

דיון על משמעות הקשר עם התפוצות  
למורה: כהכנה לשיעור חשוב לשוחח עם התלמידים על המכבייה - מטרותיה וערכיה ולהסביר מהי תפוצה.

## מהלך הפעילות:

אפשרות א - פעילות קבוצתית:

כל תלמיד מרים קלף מתוך כרטיסי שאלות וקורא לחברי קבוצה את השאלה לדיון.  
הוא יכול לבחור אם לענות על השאלה או להפנות אותה לחבר אחר בקבוצה.  
כרטיסי שאלות (נספח 6)

אפשרות ב - מה הקשר?

כל תלמיד בתורו מרים כרטיס עם מילה ומסביר כיצד היא קשורה לעם היהודי בארץ ובתפוצות.  
כרטיסי מילים (נספח 7)

שלב ג - במליאה - דיון מסכם:

- משהו חדש שלמדת
- רגש שהרגשתי
- שאלה שאני רוצה לשאול
- ציפייה שיש לי בנושא העם היהודי בארץ ובתפוצות





נספחים



מחוברות

ערבות  
הדדית

הישגיות

אחדות

אהבת  
הארץ

ספורטיביות

שיתוף -  
פעולה  
בינלאומי

מצוינות

מחויבות

התמדה

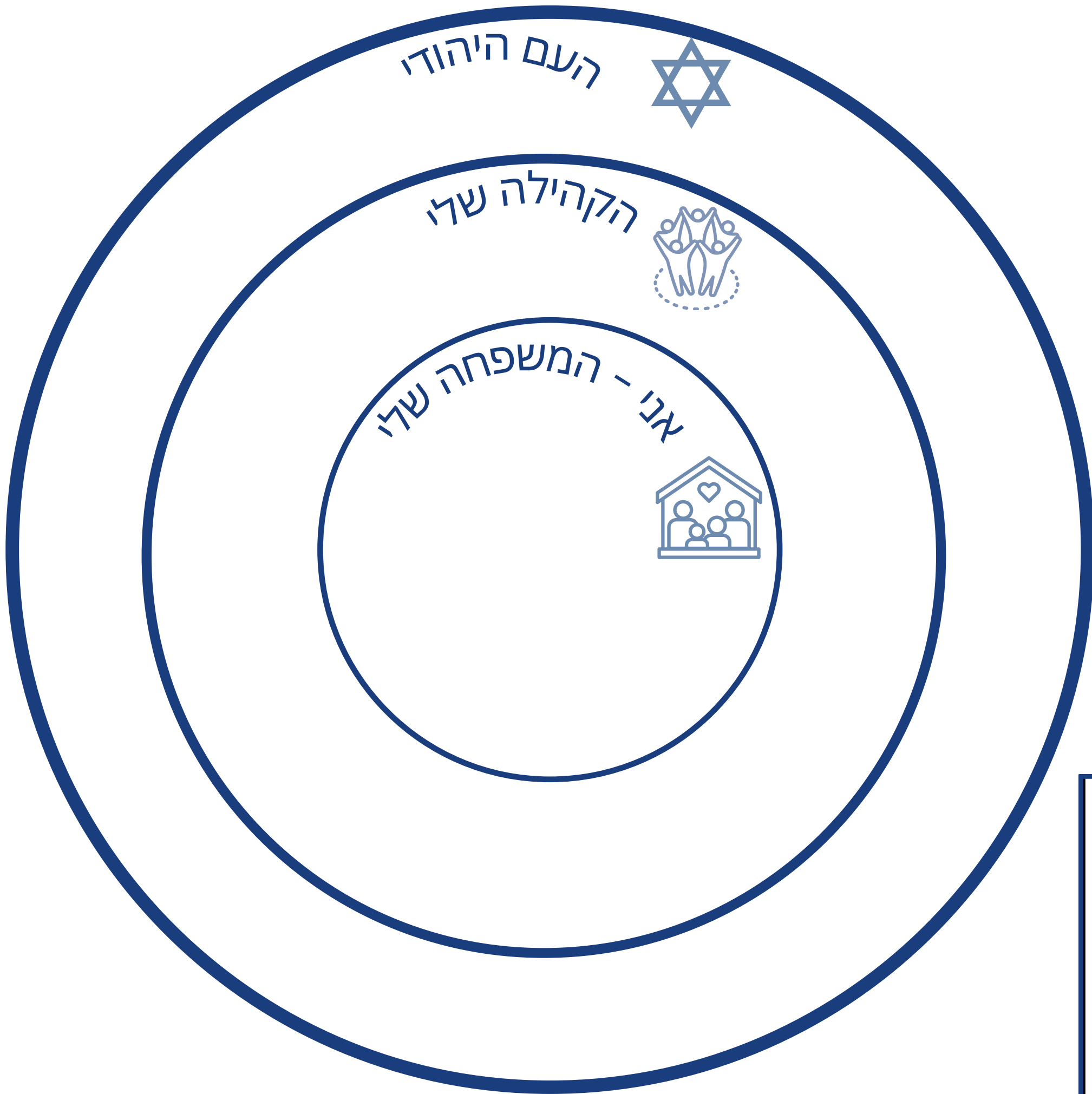
אחריות

כבוד

ציונות

קהילתיות

מורשת



## מעגלי זהות (נספח 1)

"אני" - המשפחה שלי



"הקהילה שלי" - ארץ, עדה,  
שכונה, בית ספר



"העם היהודי" - דת, היסטוריה,  
מסורת



**המשימה:** מקמו את  
הערכים במעגלי הזהות  
השונים (אפשר למקם  
כל ערך במספר  
מעגלים).



## הידעתם?

המכבייה הראשונה התקיימה בשנת  
1923 ב"בית העם" בתל אביב.



## הידעתם?

מועדון מכבי הראשון בעולם שהיה גם  
מועדון הספורט היהודי הראשון בעולם,  
נוסד בשנת 1895 בקונסטנטינופול  
שבטורקיה (איסטנבול של ימינו) כאשר  
נאסר על קבוצה של מתעמלים יהודים  
להצטרף למועדון הספורט המקומי  
מטעמים אנטישמיים.



## הידעתם?

תנועת מכבי העולמית הוקמה בשנת  
1898 לפי חזונו של מקס נורדאו.







## הידעתם? ?

המכבייה היא ספינת הדגל של מכבי תנועה עולמית: זהו אירוע הספורט השלישי בגודלו בעולם שמתקיים כל 4 שנים בישראל, והוא אירוע הספורט היהודי הגדול ביותר בעולם. המכבייה מפגישה יחד ספורטאים יהודיים מכל העולם לאירוע אחד המשלב ציונות וספורט.



## הידעתם? ?

מטרותיה של תנועת מכבי הן חיזוק של העם היהודי כגוף לאומי, תוך הדגשת מרכזיותה של ישראל בחיי העם היהודי וחיזוק ההמשכיות היהודית של קהילות ישראל בעולם. כל זאת באמצעות פעילות קהילתית ענפה בתחומי החינוך, התרבות והספורט.



## הידעתם? ?

תנועת מכבי פועלת בחמש יבשות וב-60 מדינות ולה 450 מועדונים ו-400,000 חברים.



## הידעתם?

במכבייה מתקיימות תחרויות בענפי ספורט רבים: אופניים, אתלטיקה, בדמינטון, בייסבול, ג'ודו, גולף, גלישה, האבקות, הוקי קרח, הוקי דשא, הרמת משקולות, התעמלות אומנותית, התעמלות מכשירים, חצי מרתון, טאקוונדו, טיפוס ספורטיבי, טניס, טניס כיסאות גלגלים, טניס שולחן, טניס שולחן פראלימפי, כדור מים, כדורגל, כדורגל חופים, כדוריד, כדורסל, כדורסל כיסאות גלגלים, כדורעף, כדורעף חופים, כדורת דשא, נטבול, סופטבול, סיף, סקווש, פאדל, פיקלבול, קטרגל, קארטה, קריקט, קליעה, רוגבי, רכיבה, שחייה, שחייה פראלימפית ושחמט.



## הידעתם?

במכבייה מתקיימות תחרויות בארבע קטגוריות שונות: פתוחה - מיועדת לספורטאים הבכירים והמובילים ביותר בכל ענף ספורט - ההשתתפות מותנית בהשגת הקריטריונים המקובלים בענף בו הם מתחרים. צעירים - לספורטאים בני 15-18. מאסטרים - מיועדת לאנשים מגיל מבוגר יותר המעוניינים להשתתף בתחרויות פראלימפיים - מיועדת לאנשים עם מוגבלויות.



## הידעתם?

מטרת המכבייה הן לחבר בין ספורטאים יהודים צעירים מכל העולם, לחזק את הקשר לארץ ישראל ולעם היהודי תוך הקפדה על רמה ספורטיבית גבוהה ושמירה על ערכים של משחק הוגן, כבוד הדדי, ניצחון הגוף והרוח ורדיפה אחר מצוינות.



## קהילה במכבייה (נספח 3)



-----



-----

חמש עובדות מעניינות על היהודים באותה ארץ:



מידע על הספורטאים והספורטאיות היהודיים  
שהשתתפו בעבר או משתתפים השנה במכבייה:



## קהילה במכבייה (נספח 3)



-----



-----

חמש עובדות מעניינות על היהודים באותה ארץ:



מידע על הספורטאים והספורטאיות היהודיים  
שהשתתפו בעבר או משתתפים השנה במכבייה:

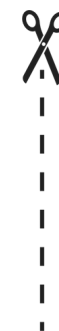






# הידעתם? הידעתם?

המכבייה הראשונה התקיימה בשנת  
1923 ב"בית העם" בתל אביב.



# הידעתם? הידעתם?

המכבייה היא אירוע הספורט השלישי  
בגודלו בעולם שמתקיים כל 4 שנים  
בישראל, והוא אירוע הספורט היהודי  
הגדול ביותר בעולם. המכבייה  
מפגישה יחד ספורטאים  
יהודיים מכל העולם לאירוע אחד  
המשלב ציונות וספורט.



כרטיסיות מידע  
על המכבייה  
(נספח 4)



## הידעתם?

במכבייה מתקיימות תחרויות בענפי ספורט רבים: אופניים, אתלטיקה, בדמינטון, בייסבול, ג'ודו, גולף, גלישה, האבקות, הוקי קרח, הוקי דשא, הרמת משקולות, התעמלות אומנותית, התעמלות מכשירים, חצי מרתון, טאקוונדו, טיפוס ספורטיבי, טניס, טניס כיסאות גלגלים, טניס שולחן, טניס שולחן פראלימפי, כדור מים, כדורגל, כדורגל חופים, כדוריד, כדורסל, כדורסל כיסאות גלגלים, כדורעף, כדורעף חופים, כדורת דשא, נטבול, סופטבול, סיף, סקווש, פאדל, פיקלבול, קטרגל, קארטה, קריקט, קליעה, רוגבי, רכיבה, שחייה, שחייה פראלימפית ושחמט.



כרטיסיות מידע  
על המכבייה  
(נספח 4)



## הידעתם?

מטרות המכבייה הן לחבר בין ספורטאים יהודים צעירים מכל העולם, לחזק את הקשר לארץ ישראל ולעם היהודי תוך הקפדה על רמה ספורטיבית גבוהה ושמירה על ערכים של משחק הוגן, כבוד הדדי, ניצחון הגוף והרוח ורדיפה אחר מצוינות.





כרטיסי ערכים  
(נספח 5)



**כבוד**

שיתוף פעולה -  
בינלאומי

**ציונות**

**קהילתיות**

**מורשת**

**מצוינות**

**ספורטיביות**

**מחויבות**

**התמדה**

**אחריות**

**מחברות**

**ערבות  
הדדית**

**הישגיות**

**אחדות**

**אהבת הארץ**





## כרטיסיות שאלות (נספח 6)

מדוע לדעתך חשוב  
לשמור על קשר בין יהודי  
ישראל ליהודי התפוצות?



מה יכולים יהודי ישראל  
ללמוד מיהודי התפוצות,  
ולהיפך?



האם לדעתך חשוב שכל  
יהודי יבקר בישראל לפחות  
פעם אחת בחייו? מדוע?



כיצד יכולה הטכנולוגיה לסייע  
בחיזוק הקשר בין קהילות  
יהודיות בעולם?



האם ביקרת פעם בקהילה  
יהודית בחו"ל? אם כן, ספר על  
הביקור ועל חוויותיך בקהילה.  
אם לא, באיזו קהילה היית  
רוצה לבקר?  
מדוע?



מהו תפקידה של מדינת  
ישראל בשמירה על הקשר  
עם יהודי התפוצות?



כרטיסיות שאלות (נספח 6)

עולים בכיתה: ספר/י על  
הקהילה ממנה הגעת.  
למה את/ה מתגעגע/ת  
במיוחד?



מה ידוע לך על המכבייה?



איך היית מסביר/ה למישהו  
שאינו יהודי את המשותף  
ליהודי העולם?



שאל/י שאלה שיש לך בנושא  
המכבייה.



אילו ערכים באים לידי ביטוי  
במכבייה?



כיצד המכבייה תורמת לחיזוק  
הקשר בין יהודים בארץ ליהודי  
התפוצות?





כרטיסי מילים (נספח 7)

קהילה



ספורט



מסורת



חגים



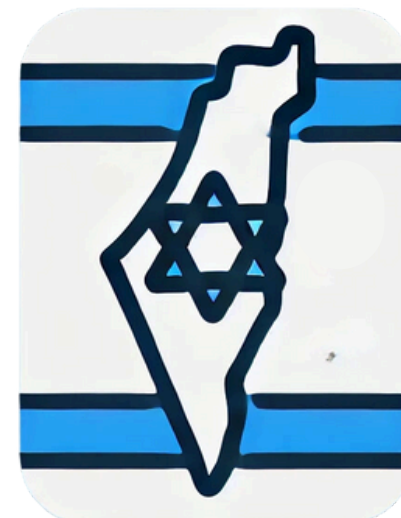
הצטיינות



בית כנסת



מדינת ישראל



דגל





כרטיסי מילים (נספח 7)

גורל משותף



תנ"ך



ערבות הדדית



גאווה



שליחות



מגן דוד



ביטחון



עוגן



## הערכה פותחה במחלקה לחינוך לחיים בחברה שבאגף לחינוך יסודי

פיתוח וכתובה: אורית צאירי, איבי זך יצחקי ושלומציון שטרנברג  
צוות היגוי: אורטל ליבנה, רויטל קושלבסקי, שרית שלום

